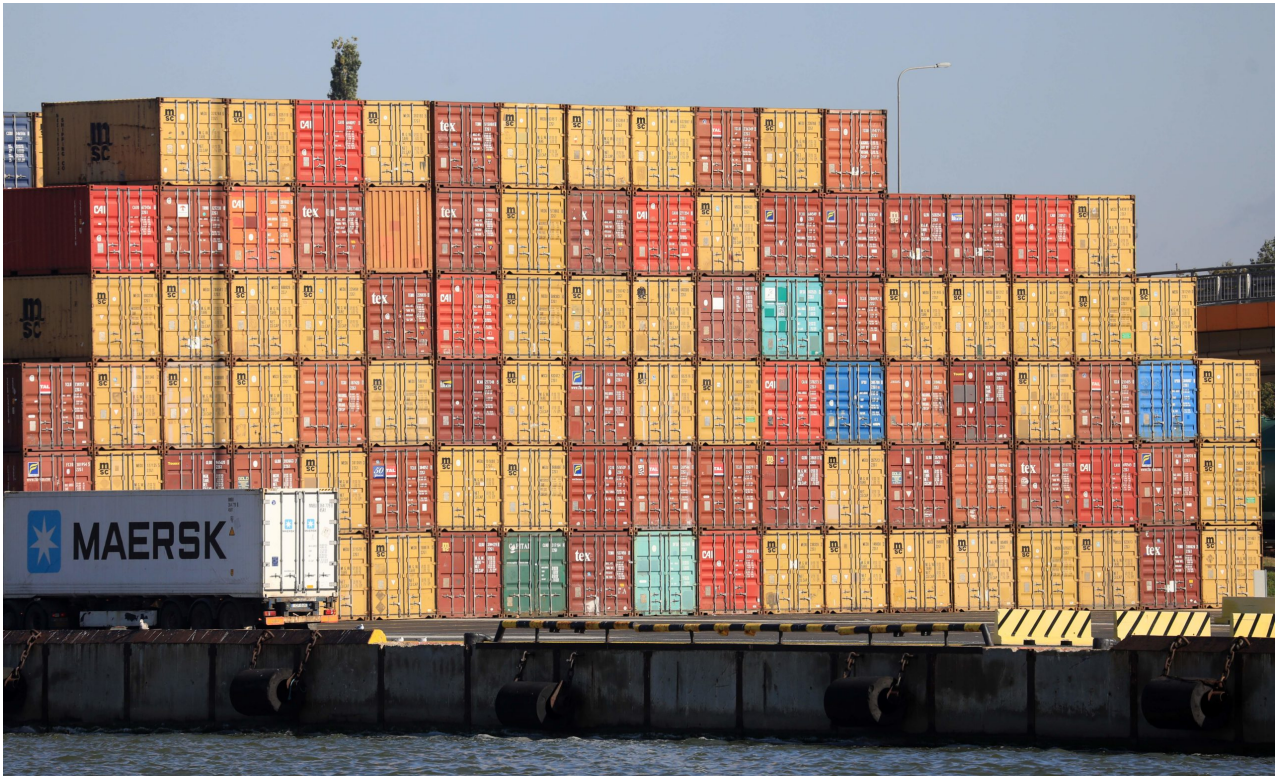

Čínský obchodní útok na Litvu odhaluje bezmoc EU

P politico.eu/article/china-trade-attack-on-lithuania-exposes-eu-powerlessness

December 16, 2021

Peking zastavil veškerý dovoz litevského zboží, což má dopad na dodavatelské řetězce v celé Evropě | Petras Malukas/AFP prostřednictvím Getty Images

Stuart Lau a Barbara Moens

16. prosince 2021 20:40 SEČ

7 minut čtení

EU nemá žádné dobré karty, protože Čína rychle zvyšuje náskok ve svém ekonomickém hitu proti Litvě.

Jak Litva v posledních měsících usilovala o prohloubení diplomatických vztahů s Tchaj-wanem, Peking se rozhodl jít příkladem z Vilniusu tím, že napnul svou masivní obchodní sílu a zastavil dovoz litevského zboží. Obchodní organizace sdělily společnosti POLITICO, že čínské embargo nyní zasahuje vyrobené zboží z jiných zemí EU – jako je Francie, Německo a Švédsko – které jsou závislé na litevských dodavatelských řetězcích.

Den poté, co se Vilnius rozhodl stáhnout všechny své diplomaty z Pekingu, 27 vedoucích představitelů EU ve čtvrtek v Bruselu věnovalo jen málo času bezprecedentním sporům, které hrozí odhalit, jak malý manévrovací prostor má Evropa k tomu, aby podnikla obchodní kroky, aby pomohla bránit politické principy.

Souboj Litvy s Čínou odstartoval v květnu, kdy se Vilnius stáhl z diplomatického formátu 17 + 1, v němž Peking spolupracuje se zeměmi střední a východní Evropy. Napětí eskalovalo, když Tchaj-pej a Vilnius zřídily diplomatické kanceláře ve své zemi. I když to nedosáhlo plného diplomatického uznání, Čína stále rozpoutala vlnu odvetných opatření, která ukazuje, že je odhodlána zastavit jakékoli hlubší oteplování vztahů mezi EU a Tchaj-wanem. Státní média popsala Litvu jako „myš nebo dokonce jen blechu pod nohama bojujících slonů“.

Může se vám líbit

Údery ve volebních místnostech! Anglie jde do války kvůli voličským průkazům

---

Autor: Dan Bloom

Plán EU na nákup ukrajinských granátů naráží na právní zádrhel ohledně toho, kdo dostane peníze

---

Autor: Jacopo Barigazzi

Obchodní manažer sídlící v Číně řekl POLITICO, že Peking vyvíjí tlak na podniky z EU, aby přestaly dovážet litevské produkty. Jednatel vysvětlil, že dvěma německým společnostem v automobilovém průmyslu v posledních dnech zastavily díly v čínských přístavech, protože byly vyrobeny v Litvě. Některé z těchto součástí by mohly trvat roky, než budou nahrazeny důvěryhodnými alternativními dodavateli, dodal.

Francouzské a švédské firmy údajně také čelí podobným problémům, protože litevské produkty tvoří součást jejich dodavatelského řetězce, podle zasvěceného pracovníka evropského průmyslu, který si kvůli

citlivosti záležitosti vyžádal anonymitu.

Třetí osoba z evropské vlády potvrdila stav věcí a dodala, že Peking stále oficiálně popírá, že by o situaci věděl. Navzdory snaze velvyslance EU v Číně Nicolase Chapuise intervenovat jménem Litvy Čína veřejně nepřiznala žádný zákaz litevských výrobků. To je ponecháno na státních médiích, která varují, že čínské podniky přestanou obchodovat se zeměmi, které nerespektují čínskou suverenitu – sotva zastřený odkaz na prohlubující se vztahy Litvy s Tchaj-wanem.

Jörg Wuttke, prezident Hospodářské komory EU v Číně, to označil za „bezprecedentní“ krok Číny, který vyvíjí tlak na širší evropskou podnikatelskou komunitu.

"Zkomplikuje to situaci v dodavatelském řetězci, kterou již ztížila pandemie COVID-19," řekl Wuttke.

Žádná palebná síla

Pro tuto chvíli je řešením EU obrátit se ke svému obvyklému způsobu myšlení: Nechte to řešit obchodní oddělení a uvidíte, co s tím může udělat Světová obchodní organizace.

Ani v jednom případě není k dispozici mnoho střeliva.

"To, co Čína dělá, je politický krok a jejich cíl je velmi jasný, kterým je pohrozit ostatním členským státům v EU, aby nenásledovaly litevský příklad při rozvíjení vztahů s Tchaj-wanem," řekl Andrius Kubilius, bývalý litevský premiér a v současnosti člen Evropského parlamentu, řekl POLITICO. S ohledem na politickou podporu, kterou Litva od EU získala, dodal, že „obchodní záležitosti nějakou dobu trvají“.

Komisař EU pro obchod Valdis Dombrovskis z pobaltské země Lotyšsko hlasitě podpořil Litvu a slíbil, že zahájí vyšetřování, zda jsou čínská opatření v souladu s pravidly WTO, ke kterým se druhá největší světová ekonomika přihlásila.

Jakkoli by chtěl pomoci, jeho možnosti jsou omezené.

Pro největší obchodní blok světa jeho obvyklé nástroje na ochranu obchodu, jako jsou ochranná nebo antidumpingová opatření, nepokrývají šedou ekonomickou zónu, v níž se Čína zaměřuje na Litvu. EU také nemá dvoustrannou obchodní dohodu s Čínou, jejímž prostřednictvím by mohla napětí napravit.

Další nejlepší možností je počkat na nástroj proti nátlaku, který Dombrovskis navrhl teprve tento měsíc. Tento nástroj, navržený k řešení přesně tohoto typu geopoliticky motivovaného obchodního napětí, umožňuje EU zaútočit proti obchodním soupeřům prostřednictvím zboží, služeb a práv duševního vlastnictví.

Tento protinátlakový nástroj však bude pravděpodobně čelit mnohaletým diskusím, než bude schválen orgány EU.

Do WTO

Brusel může (a bude) začít shromažďovat důkazy k zahájení sporu proti Číně ve Světové obchodní organizaci, ale i tento proces trvá roky.

Vzhledem k tomu, že nejvyšší soud WTO je stále paralyzován, spor bude pravděpodobně také odvolán do neplatnosti. K obejití zablokovaného soudu může EU využít své nedávno aktualizované nařízení o vymáhání obchodu. Aby toho však bylo možné využít, musí počkat, až o případu rozhodne panel WTO, což opět vyžaduje čas.

Litevští představitelé tvrdí, že spolupracují s Evropskou komisí, aby se případ dostal na úroveň WTO. Šéf WTO Ngozi Okonjo-Iweala minulý týden přivedl Litvu vyplivnutou s čínským premiérem Li Kche-čchiangem na videohovor „1+6 u kulatého stolu“ minulý týden, řekl jiný evropský diplomat a dodal, že tato otázka byla nastolena také ve Výboru pro přístup na trh WTO.

„V tuto chvíli je těžké pochopit, co může EU udělat, aby vrátila úder,“ řekl Jonathan Hackenbroich z Evropské rady pro zahraniční vztahy, expert na protinátlačkové politiky. „Toto je velmi názorný případ, který demonstruje mezeru v sadě nástrojů EU a potřebu připravovaného nástroje proti nátlaku.“

Litevský případ také demonstruje rovnováhu, kterou bude muset EU v rámci nového nástroje dosáhnout, řekl Hackenbroich.

„Solidarita musí existovat, ale tento nástroj by neměl v budoucnu motivovat jednotlivou zemi EU k tomu, aby prováděla jakoukoli individuální zahraniční politiku, a pak konsolidovat náklady s ostatními zeměmi. Třetí země mohou překročit hranici, kterou EU jako celek prostě nemůže přijmout, a zasahování dokonce i do vnitřního obchodu EU s Litvou by pravděpodobně jednou bylo, ale tato rovnováha je něco, na co musí EU do budoucna pamatovat.“

Vysoký litevský úředník uznal nedostatek možností pro EU, kromě paralyzované WTO a měkké diplomacie.

„Z dlouhodobého hlediska musí EU najít udržitelné řešení, jak obnovit obchodní toky, a dát třetím zemím, které nerespektují mezinárodní obchodní systém založený na pravidlech, vědět, že na úrovni EU bude v případě hospodářské nátlakové akce proti jednomu členskému státu,“ uvedl úředník.

Litevští exportéři zatím obracejí svou pozornost jinam.

„Tlak Číny vyvolává dominový efekt a některé menší členské státy s menším ekonomickým zájmem o Čínu již také rozvíjejí vztahy s Tchaj-wanem,“ řekl Kubilius, bývalý litevský premiér. Dodal, že litevští exportéři se také snaží uzavírat více obchodů s USA

"Nevím, jestli Čína chce být nazývána rizikovou zemí pro investice," řekl, "ale otevírá se spousta nových příležitostí, s normálními stabilními demokraciemi."

Tento článek je součástí prémiové služby politiky Pro Trade společnosti POLITICO . Od transatlantických obchodních válek až po budoucí obchodní vztahy Spojeného království s EU a zbytkem světa vám Pro Trade poskytuje přehled, který potřebujete k plánování dalšího kroku. Zašlete e-mail na adresu pro@politico.eu pro bezplatné zkušební období.